

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko Publicznemu Gimnazjum w S.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 22 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 23 września 2013 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z 23 września 2013 r. oddalił apelację pozwanego pracodawcy od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z 12 kwietnia 2013 r., który przywrócił powódkę do pracy. O przywróceniu do pracy zdecydowała ochrona zatrudnienia powódki na podstawie art. 32 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Związek zawodowy negatywnie zaopiniował zamiar rozwiązania z powódką umowy o pracę. Przywrócenie do pracy w sytuacji zmian organizacyjnych nie było niemożliwe lub niecelowe ani sprzeczne z art. 8 k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., „z uwagi na zachodzącą w sprawie

potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz dopuszczoną przez orzecznictwo możliwość oddalenia powództwa o przywrócenie do pracy pracownika podlegającego ochronie związkowej, jeżeli przywrócenie takie sprzeczne byłoby z zasadami współżycia społecznego. Nawet, jeśli Sąd uznał, że zasady współżycia społecznego nie są wystarczające do oddalenia powództwa, to winien zastosować, w związku z poczynionymi ustaleniami faktycznymi, art. 477¹ k.p.c. Tego rodzaju ustalenia, powinny w sytuacji, gdy Sąd zdecydował się uznać, że powództwo jest zasadne tylko ze względu na art. 32 ustawy o związkach zawodowych, skłonić Sąd do skorzystania z aprobowanej przez orzecznictwo możliwości zasądzenia odszkodowania zamiast przywrócenia do pracy”. „Przepis art. 477¹ k.p.c. dopuszcza możliwość wyboru przez sąd roszczenia alternatywnego w przypadku, jeżeli zgłoszone przez pracownika roszczenie okaże się nieuzasadnione. Zgodnie zaś z art. 45 § 2 k.p. sąd pracy, w przypadku jeśli ustali, że uwzględnienie roszczenia pracownika jest niemożliwe lub niecelowe, orzeka o odszkodowaniu. Powyżej wskazane przepisy nie wskazują generalnego braku uzasadnienia dla powództwa o przywrócenie do pracy, lecz uznanie, że żądanie pracownika co do zasady jest uzasadnione, ale pracownik wybrał roszczenie nie uzasadnione w świetle aktualnego stanu sprawy (...). Interpretacji wymaga zatem: wpływ zmian organizacyjnych jakie zaszły u pracodawcy i zmniejszenie liczby godzin nauczania przedmiotów do których pracownik jest uprawniony, które uniemożliwiają przywrócenie pracownika do pracy, w przypadku objęcia go ochroną związkową albowiem przynależność pracownika do związku zawodowego nie może stanowić nieusprawiedliwionego uprzywilejowania pracownika. Skutkiem bowiem przywrócenia do pracy w przypadku daleko idących zmian organizacyjnych prowadzić może do otrzymywania przez pracownika wynagrodzenia za bezczynność albowiem pracodawca nie ma możliwości przydzielenia pracownikowi przywróconemu do pracy na skutek orzeczenia sądu innych obowiązków i zadań związanych z jego przygotowaniem zawodowym. Na tle tej problematyki pojawiły się orzeczenia, które potwierdzają jedynie istniejącą wątpliwość. Dla usunięcia niejasności prawnej w poruszonym zagadnieniu i mozaiki przenikających się przepisów prawa wymagane jest określenie wyraźnych zasad, jakie regulować winny możliwość odstąpienia od ścisłej wykładni przepisów dotyczących roszczeń

związanych z wypowiedzeniem pracownikowi stosunku pracy w przypadku, gdy podlega on szczególnej ochronie związkowej”.

W odpowiedzi powódka wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (wyżej *in extenso*) nie przedstawił zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Odwołuje się do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli *istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów*. Przedmiotem zainteresowania tej podstawy przysądu jest więc tylko sam przepis prawa ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni. Argumentacja (uzasadnienie) wniosku nie jest adekwatna do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż w istocie kontestuje orzeczenie o przywróceniu powódki do pracy, co dotyczy zastosowania prawa w konkretnej sprawie i właściwe byłoby ewentualnie podstawie przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której wniosek nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Jeżeli zaś próbować bronić – zgodnie z zamierzeniem wniosku – podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jako pierwszy jawi się przepis art. 477¹ k.p.c., jednak już tylko literalnie jego wykładnia nie sprawia kłopotów (*Jeżeli pracownik dokonał wyboru jednego z przysługujących mu alternatywnie roszczeń, a zgłoszone roszczenie okaże się nieuzasadnione, sąd może z urzędu uwzględnić inne roszczenie alternatywne*). Może sprawiać kłopoty prawnikom, którzy nie dostrzegają, że stosowanie tej regulacji wymaga odwołania się ponadto do przepisu prawa materialnego, gdyż art. 477¹ k.p.c. stanowi tylko regulację procesową, a więc aktualną wtedy, gdy pierwotnie zgłoszone roszczenie okaże się nieuzasadnione, co ocenia się na tle przepisu (prawa) materialnego. Oczywiście, że stosowanie wówczas łącznie art. 8 k.p. nie jest wykluczone, co jednak nie uprawnia żądania, że Sąd Najwyższy powinien przedstawić egzemplifikację wszystkich sytuacji, w których przepis art.

477¹ k.p.c. łącznie z art. 8 k.p. powinien mieć zastosowanie. Nie byłoby to uprawnione, właśnie ze względu na funkcję przepisu opartego na klauzuli generalnej. Skoro ustawodawca przyjmuje, że klauzule generalne są nieodzowne w systemie prawa, to orzecznictwo nie może wyznaczać granic (przypadków) ich stosowania w aspekcie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.. Wykracza to poza potrzebę argumentacji, gdyż skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w ogóle nie odwołuje się do art. 8 k.p. W wniosku wskazano na art. 45 § 2 k.p., co nie jest prawidłowe, gdyż przepis ten nie ma zastosowania. Wyłącza go przepis art. 45 § 3 k.p., który ma na uwadze przepisy szczególne dotyczące ochrony zatrudnienia pracowników.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 3 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.